

Pladser, Torve, squares m. m. vil det dog være muligt af disse $5\frac{1}{2}$ Million Kvadratalen at indtage til virkelig Bebyggelse idetmindste 3 Millioner Kvadratalen. Dette vil efter det Gjennemsnitsforhold, som i Almindelighed kan antages, være tilstrækkeligt for Kjøbenhavns Udvidelse efter samme Maalestok som hidtil i Løbet af omtrent 100 Aar. Spørgsmaalet er da nu kun, hvorledes dette Terrain skal benyttes, og i saa Henseende har jeg allerede yttrret, at det efter min Mening er en af de største Fordele, der anbefale dette Lovforslag til os, at man ikke lader det ligge planløst hen, men udtryffeligt knytter sin Frigivelse af det hele Terrain til Udarbejdelsen af bestemte Planer, hvorefter det nye Anlæg skal stee. Jeg troer, det er meget heldigt, at Ministeriet har seet bort fra enhver Tanke om at expropriere samtlige Grunde, for da selv at kunne foretage en planmæssig Fordeling af det hele Terrain. Expropriation er i dette Lovforslag kun forlangt ved § 6 for visse Eiendomme, der ligge hen paa selve Fæstningens Terrain, og endelig er der ved § 7 forlangt en deelviis Expropriation, som kan blive nødvendig ved Anlægget af Veie, Gader og Torve; men selv der er der udtalt en meget rigtig Tanke, naar det i Slutningen af Paragraphen hedder, at en saadan Expropriation fortrinsviis bør søges tilveiebragt igjennem Magelæg.

Spørgsmaalet er nu dette: Hvorledes skal da Planen være for Benyttelsen af dette Terrain? Jeg er fuldstændig enig med den høitærede Minister deri, at denne Plans Udarbejdelse og Gjennemførelse væsentlig maa blive en administrativ Sag, og at det vilde være en stor Feil, om man her i Rigsdagen vilde søge at tage dette Spørgsmaal i sin Haand og gennemgaae det saaledes i Detail, at man derved bandt Hænderne paa den Myndighed, som senere vilde faae Udførelsen, men paa den anden Side troer jeg dog nok, at det kunde være berettiget, om man her søgte at komme til Kundskab om de Grundtræk, hvorefter Ministeriet mener at burde ordne den hele Sag, og allerførst forekommer det mig da, at der her reiser sig det Spørgsmaal: Er det Ministeriets Agt at fløise Voldene, eller er det dets

Agt, at de skulle blive staaende. Derom ventter jeg, at man vil kunne høre Noget fra den høitærede Ministers Side, thi selve Lovforslaget og dets Motiver tillade i Grunden begge Dele. Det er bekendt, at der for en Deel Aar siden har været nedsat en Commission, som skulde behandle det Spørgsmaal, hvorledes Udvidelsen af Kjøbenhavn og Optagelsen af Fæstningens Terrain til Bebyggelse skulde foregaae, og at denne Commission den 22de April 1865 har afgivet sit Forslag, ledsaget af en Plan. Er det nu den høitærede Ministers Hensigt i det Hele og i det Væsentlige at følge denne Plan? Planen af 22de April 1865 er bleven sendt til Communalbestyrelsens Erklæring og blev undergivet en Prøvelse, deels af de 5 technische Embedsmænd i Kjøbenhavns Commune og deels af Magistraten og Borgerrepræsentanterne, og Følgen deraf har været et omhyggeligt udarbejdet Forslag, hvis væsentligste Forskiel fra den tidligere Plan af 22de April 1865 var den, at Communalbestyrelsen stærkt androg paa, at der maatte blive efterladt et aabent, ubeplantet Velte omtrent paa den Plads, hvor Voldene nu ligge, og dette var i dens Forslag gennemført paa en saadan Maade, at det virkelige Terrain, som blev udlagt til Bebyggelse, desuagtet var større end det, som Regjeringens Commission i sin Plan af 1865 havde foreslaaet. Er det den høitærede Ministers Hensigt nærmere at slutte sig til denne Plan, eller hvilke ere overhovedet de Forestillinger, han derom nærer, hvilke ere de Grundtræk, hvoraf han vil lade sig lede? Jeg troer, at det er en rigtig Tanke, hvorfra Lovforslaget gaaer ud, at Regjeringen i det Hele taget ikke selv skal paatage sig at være Anlægger paa det nye Terrain, der skal indtages til Bebyggelse; men paa den anden Side mener jeg, at man er kommen ind paa en noget mislig Veie, naar man i § 7 tænker sig det hele Foretagende deelt mellem to Autoriteter: Regjeringen, det vil sige Kongen, forbeholder sig at lægge Planen for den Strækning, der ligger mellem den nye paatænkte Tvergade og Volden, efter at have hørt Communalbestyrelsen, hvorefter Regjeringen overlader til Kjøbenhavns Communalbestyrelse at lægge Planen for Resten af Grundene, mellem